

Σε βαθιά κρίση η ελληνική κοινωνία

Ο απλός Έλληνας παρακολουθεί εμβρόντητος τη διάπληση προσώπων και την απαξίωση θεσμών, και συνειδητοποιεί απογοητευμένος τη βαθιά κρίση σ' όλους τους τομείς που αφορούν το κράτος και την κοινωνία: δικαιοσύνη, εκκλήσια, διοίκηση, παιδεία, οικονομία, πολιτική.

Καθένας από τους προηγούμενους τομείς αποτελεί ένα σύστημα, το οποίο για να συνεχίσει να λειτουργεί αποτελεσματικά χρειάζεται μια σειρά από προϋποθέσεις: σαφείς στόχους, αποτελεσματικές μεθόδους και οργάνωση, στελέχωση από τους αξιότερους, εσωτερικό και εξωτερικό έλεγχο των λειτουργιών του, διαφάνεια και δημοκρατικό έλεγχο. Είναι λυπηρό ότι τις απλές αυτές αρχές τις αγνοούν στη χώρα μας πολλοί από όσους διαχειρίζονται τις τύχες άλλων.

Η Δικαιοσύνη χρειάζεται νόμους σύγχρονους και αποτελεσματικούς αλλά και ανθρώπους που θα ερμηνεύσουν σωστά αυτούς τους νόμους. Γι' αυτό και ο εσωτερικός έλεγχος είναι κρίσιμος στη Δικαιοσύνη, στην οποία δεν μπορεί να υπάρξει αποτελεσματικός εξωτερικός έλεγχος, γιατί αυτός θα αποκλειστεί από την πολιτική, η φεαλόπια της οποίας δεν συνιστά εχέγγυο για τον έλεγχο άλλων.

Η Ορθόδοξη Εκκλήσια μπηκε τα τελευταία χρόνια στον περρασμό να διεκδικήσει ακόμη περισσότερη κοσμική εξουσία από

όση διαθέτει. Διέπεται ακόμη από δομές και αποφάσεις του τέταρτου και πέμπτου αιώνα (περίοδος των οικουμενικών συνόδων), που προφανώς δεν μπορούν να δώσουν απαντήσεις στα σημερινά προβλήματα της κοινωνίας. Η χριστιανική θρησκεία προσπάθησε να συνδυάσει τις δοξασίες της ιουδαϊκής παράδοσης με τις αξίες του ελληνικού πολιτισμού και τις δομές της ρωμαϊκής νομοθεσίας. Προσπαθώντας οι Ρωμαίοι αυτοκράτορες μετά τον Κωνσταντίνο να καταστήσουν τη χριστιανική πίστη συνθετικό ιστό της καταρρέουσας Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας, εκχώρισαν μεγάλο μέρος κοσμικής εξουσίας στην εκκλήσια. Η έλευση των Οθωμανών και η ανάγκη διαχείρισης των υποδουλωμένων χριστιανών οδήγησαν στην εκχώρηση ακόμη περισσότερης κοσμικής εξουσίας στην εκκλήσια.

Η Ορθόδοξη όμως δεν χρειάζεται κοσμική εξουσία. Δίνει πεστική απάντηση στη μεταθανάτια αγωνία του ανθρώπου, στον πόνο και την αδικία των εγκόσμιων. Ωστόσο, οι σκέψεις κράτους-εκκλήσιας δεν μπορούν να αποφασισθούν εν θερμώ, αλλά με νηφαλιότητα και αποτημώντας τα μακροπρόθεσμα εθνικά συμφέροντα. Ο εσωτερικός έλεγχος στην εκκλήσια αποδείχθηκε ανεπαρκής, όπως πθανόν να αποδειχθεί και η αυτοκάθαρση. Η λύση πρέπει να αναζητηθεί σε όργανα επίλυσης των διαφορών μεικτής σύνθεσης με πλειοψηφία τακτικών δικαστών.

Γράφει ο
Β. ΠΡΟΦΥΛΛΙΔΗΣ*

Δεν είναι άμοιροι προβλημάτων και οι υπόλοιποι τομείς του κράτους. Η διοίκηση είναι αναποτελεσματική, οι περισσότεροι δημόσιοι υπάλληλοι έχουν προσληφθεί τα τελευταία 30 χρόνια με κομματικές ή προσωπικές συμπάθειες. Η αναξιοκρατία κυριαρχεί και λείπουν τα κίνητρα.

Τη μεγαλύτερη όμφως κρίση διέρχεται η παιδεία. Στους νέους δεν δίνονται ούτε οι γνώσεις που απαιτούν οι ανάγκες και η παραγωγή αλλά ούτε και η μόρφωση και η καλλιέργεια που πρέπει: βιβλία απαξιωμένα, διδάσκοντες χωρίς κανένα έλεγχο και αξιολόγηση, αυθαίρετες επιλογές προσώπων (συχνά ανάξιων).

Μ' όλα αυτά, δεν είναι να απορεί κανείς για το κατάντημα της οικονομίας. Δεν προσελάτουμε επενδύσεις και η ανεργία καλπάζει. Έχουμε ένα επίπεδο ζωής δυσανάλογα υψηλό προς την παραγωγή μας, ζώντας με δανεικά. Στο ασφαλιστικό λείπει ένα αξιοπρεπές συμβόλαιο ανάμεσα στις γενιές και σε κάθε συναξίονχο αντιποικούν μόλις 1,7 εργαζόμενοι. Η ελληνική κοινωνία βρισκείται σε κρίση. Τη λύση καλείται να δώσει η πολιτική. Η μέθοδος είναι μια και απλή: φυγή προς τα εμπρός.

*Ο Β. Προφυλλίδης είναι αναπληρωτής καθηγητής στο Δημόκρειο Πανεπιστήμιο Θράκης.